

Summaria Europensia 3/2011

Käesoleva Summaria Europensia väljaande teemaks on Euroopa Liidu tarbijakaitsepoliitika.

Koostanud: Kristiina Volt.

Kommentaariid ja ettepanekud: Kristiina.Volt@nlib.ee

Märksõnad: *tarbijakaitse, tarbijakaitseõigus, tarbimine, tarbijad, tarbijakäitumine, tooteohutus*

Keywords: *consumer protection, consumer protection law, consumer spending, consumers, consumer behaviour, product safety*

Nimestik sisaldab Rahvusraamatukogus leiduvaid väljaandeid ja võrguteavikuid ning teadusajakirju, millele on juurdepääs Rahvusraamatukogu võrgus. Käesolev Summaria Europensia kajastab teemakohast infot seisuga detsember 2011.

Sisukord

Mis on EL tarbijakaitse ja mis on selle ülesanded?	2
Refereeringud	4
Raamatud	8
Valik artikleid teadusajakirjades	14
Euroopa Liidu seadusandlus	16
Internetiallikad	17

Mis on EL tarbijakaitse ja millised on selle ülesanded?

Vastavalt EÜ asutamislepingule kujutab Euroopa Liidu siseturg endast sisepiirideta ala, kus on tagatud kaupade ja teenuste vaba liikumine ning asutamisevabadus. Konkurentsivabadus võimaldab ettevõtjal pakkuda oma kaupu ja teenuseid laiale tarbijate ringile võrdsetel tingimustel kõigis EL liikmesriikides. Konkurents annab tarbijale valikuvabaduse.¹ Euroopa Liidu (EL) liikmelisus tagab tarbija jaoks lisakaitse ning EL õigusloome kaitseb teid kui tarbijat, olenemata sellest, millises EL riigis te asute. Hoolimata sellest, kas sooritada ostud Eestist, Poolast, Prantsusmaalt, Taanist või mõnest teisest liikmesriigist, tarbijate õigused on samaväärselt tagatud.

EL õigusest tulenevalt on kehtestatud miinimumnõuded kõikide liikmesriikide seadusandluses. Tasub mees pidada, et siseriiklikud tarbijakaitsealased õigusaktid võivad mõnel juhul anda kõrgema kaitsetaseme. Euroopa Liidu tarbijapoliitika eesmärk on tõsta tarbijate teadlikust, see tähendab, et igapäevaseid tarbijatega seonduvaid teemasid käsitletakse regulaarselt ja süsteemselt alates alusharidust andvatest asutustest kuni täiskasvanukoolituseni välja. Tarbijapoliitika täpsustamiseks ja teadlikuks elluviimiseks on Ühenduse tasandil vastuvõetud pikajalised tegevuskavad. Praegu lähtutakse Euroopa Parlamendi ja Nõukogu otsusega nr. 1926/2006/EÜ kehtestatud ühenduse tarbijapoliitika tegevusprogrammist aastateks 2007-2013.²

Toiduohutuse, avaliku tervise ja tarbijakaitse teemadega tegeleb 1995. aastal Euroopa Komisjoni juurde loodud tervishoiu- ja tarbijakaitse peadirektoraat. See direktoraat vastutab tarbijakaitsepoliitika rakendamise eest ning töötab välja asjakohaseid õigusakte. Tarbijakaitsealane EL õiguse harmoneerimine toimub kahel viisil:

- 1) positiivne harmoneerimine - põhineb EL horisontaalse ja vertikaalse regulatsiooni ülevõtmisel EL liikmesriikide poolt;
- 2) negatiivne harmoneerimine - keelatakse EL liikmesriikide siseriiklike sätete kasutamine, millised takistavad või piiravad Euroopa asutamiselepingus sätestatud eesmärkide sh ühtse siseturu toimimist.

Negatiivse harmoneerimise õigusmootoriks on senises EL õiguspraktikas olnud Euroopa Kohus.³

Parema õigusliku reguleerimise eesmärgi saavutamiseks algatas komisjon 2004. aastal ühenduse tarbijaõigustiku läbivaatamise,¹ et lihtsustada ja täiendada regulatiivset raamistikku. Läbivaatamise menetlust on kirjeldatud 2004. aasta teatises „Euroopa lepinguõigus ja ühenduse õigustiku muutmine: tulevikuplaanid“. Kõnealune läbivaatamine hõlmab kaheksat direktiivi, mille eesmärk on kaitsta tarbijaid. Läbivaatamise üldeesmärk on saavutada tegelik tarbijate siseturg, kus valitseb õige tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja ettevõtete konkurentsivõime vahel, samas rangelt jälgides subsidiaarsuse põhimõtet. Lõpptulemusena peaks olema võimalik pärast läbivaatamise lõppu öelda ELi tarbijatele, et "pole vahet, kus te ELis viibite ja kust te ostate, teie peamised õigused jäävad samaks". Teisisõnu tuleb julgustada tarbijate

¹ Kingisepp, M. Tarbijakaitseõigus Euroopa Liidus ja Eestis. Tallinn Läte 2011, lk.68.

² KOM(2007)99

³ Kingisepp, M. Tarbijakaitseõigus Euroopa Liidus ja Eestis. Tallinn Läte 2011, lk.70

usaldust siseturu vastu, tagades tarbijakaitse kõrge taseme kogu ELis. Tarbijatel peaks vaieldavuse korral olema võimalik tugineda võrdväärsetele õigustele ja õiguskaitsevahenditele. Eesmärk on muuta direktiivid täielikult ühtlustavaks (*maximum harmonization directives*).

Tarbijakaitse sisaldab endas nii tarbija õigusi kui kohustusi. Tarbijate neli peamist õigust:

- **õigus informatsioonile** - saada vajalikku ja tõest teavet kaupade ja teenuste hulgest teadliku valiku tegemiseks (hinnainfo, märgistus, kasutusjuhendid jne), samal ajal peab tarbija küsima ja lugema informatsiooni, mis kaasnevad toodete ja teenustega.
- **õigus ohutusele** - olla kaitstud tervisele, varale ja elule ohtliku kauba või teenuse eest, samas peab tarbija ise tutvuma põhjalikult kaupade ja teenustega kaasasolevate ohumärkidega ja juhenditega, et selgitada välja nendega kaasnevad ohud
- **õigus turvalisele ja jätkusuutlikule keskkonnale** nii praegu kui tulevikus, kuid tarbija peab ka ise aitama kaitsta keskkonda (keskkonnasõbralikud tooted, säästev ja jätkusuutlik tarbimine)
- **õigus kahjude hüvitamisele**, samas peab tarbija ise olema aktiivne, teadlik ja informeeritud, et teha teadlikke valikuid ja ennetada probleeme.

EL tarbijakaitsepoliitika üheks väljundiks on ECC-Net (European Consumer Centres' Network) ehk Euroopa tarbijakaitsekeskuste võrgustik - tarbija nõustamiskeskused igas liikmesriigis:

Euroopa tarbijakaitsekeskuste võrgustik (ECC-Net) on ühtne üle-euroopaline võrgustik. Võrgustiku eesmärgiks on tarbijate teadlikkuse tõstmine, viies tarbijateni teadmisi nende õigustest ning pakkudes lihtsat juurdepääsu kohtuvälistele kaebuse lahendamise mehhanismidele. Võrgustik on spetsialiseerunud tarbijate piiriüleste probleemide lahendamisele, sest tarbijatel peab olema võimalus Euroopa Liidus pakutavate parimate pakumiste kasutamiseks, tundes end ühtviisi kindlalt ning julgelt nii kodus kui piiri taga sisseoste sooritades.

Euroopa tarbijakaitsekeskuste eesmärgiks on võimalikult mitmekülgselt teenuste pakkumine tarbijatele, alates nende teavitamisest tarbijaõigustest kuni kaebuste ning vaidluste lahendamiseni.

ECC-Net teavitab tarbijaid Euroopa Liidu siseturu poolt pakutavatest võimalustest läbi järgmiste tegevuste:

- Tarbijate teavitamine nende õigustest ja kohustustest Euroopa Liidus, sealhulgas tarbijakaitsealastest õigusaktidest.
- Tarbijate piiriüleste ostudega seotud kaebuste või vaidluste lahendamine ning sellega seonduvate soovitude ning nõuannete jagamine. Kaebuste lahendamisel teeb Euroopa tarbijakaitsekeskus, mille poole tarbija pöördus, koostööd Euroopa tarbijakaitsekeskusega riigis, kust vaidlusalune juhtum pärineb ehk kus asub kaupleja, kelle vastu tarbija kaebus on suunatud. Vajadusel pakub võrgustik kodanikele tõlketeenuseid.
- Sageli aitab ECC-Net kaebuse esitanud tarbijatel lahenduseni jõuda läbi kohtuvälise vaidluste lahendamise süsteemi (ADR süsteemi). ADR süsteem on loodud tarbijate abistamiseks väljaspool kohtusüsteemi, lahendades tarbija ja

kaupleja vahelisi vaidlusi neutraalset kolmandat isikut – vahendaja, lepitaja või vahekohtunik – kaasates.

Refereeringud.

TERVISEKONTROLL JA TARBIJA KAITSMINE

J. K. M. Gevers

Health screening services supplied directly to the public

European Journal of Health Law. Vol. 16 (2009), no. 1, p. 1-6.

Sõeluuring on süstemaatiline terviseuuring haigusriskide varajaseks tuvastamiseks otseste tervisekaebusteta inimestel ning toimub kindla ja kontrollitud programmi järgi. Kuna tänapäeval tuntakse üha rohkem muret oma tervise ja võimalike haiguste pärast, on oluliselt laienenud pakutavate uuringuprogrammide valik. Nende kasutamine vajab aga õigusregulatsiooni, mille käsitlemisele järgnev artikkel keskendubki.

Tarbijale otse pakutav terviseuuring võib olla kas isetestimine apteegist hangitavate vahendite abil või professionaalne tervisekontroll meditsiinasutuses. Esimesel juhul on tegemist toote turustamisega, teisel teenuse pakkumisega. Nende õigusregulatsioon on erinev. Euroopa Liidus (EL) on tervisetestide turustamine reguleeritud meditsiiniseadmeid käsitleva direktiiviga 98/79/EÜ (*EU Directive on in vitro Diagnostic Medical Devices*). Liikmesriigid peavad jääma direktiivis etteantud õigusraamistikku ning aktsepteerima diagnostikavahendite impordi ja müügi tingimusi. Küsitavaks jääb tarbija huvist ja tervisest lähtuv kaitse.

Autor toob välja terviseuuringute läbiviimisega kaasnevad probleemid, mis puudutavad eelkõige tarbijale edastatavat informatsiooni ja pakutava toote kvaliteeti. Tarbijale kommertseesmärgil edastatav informatsioon on sageli puudulik või ebaadekvaatne toote kasutamise või tulemuse hindamise seisukohalt. Eksperdid on väljendanud muret nt kommertsettevõtete pakutavate geneetiliste testide kvaliteedi suhtes. Enamus teste on teaduslikult vähe katsetatud, mistõttu ei saa neid laiemalt soovitada. Tarbija ise ei ole pädev testide kvaliteeti hindama. Eraldi probleemina näeb autor testimisega kaasnevat riski tõsiste haiguste korral, kus potentsiaalne kahju (privaatsuse ohustamine, psühholoogiline mõju) võib osutada tunduvalt suuremaks saadud oletatavast kasust. Probleemiks on samuti tulemuste õigsus ja valediagnoosi tõttu tekkinud täiendavate uuringute kulud. Terviseuuringute pakkumist eraettevõtete poolt ei saa vabaturu ja vaba konkurentsi tingimustes keelata ega peatada, kuna nõudlus vastavate teenuste järele suureneb kõikides arenenud riikides. Seetõttu on oluline õiguslik regulatsioon, mis tagaks tarbijale kaitse ja ühiskonna huvide ning vajadustega arvestamise.

Järgnevalt antakse ülevaade olemasolevast õigusregulatsioonist. ELis on aastatega tõhustatud tarbijakaitset ning tarbimist reguleerivat seadusandlust, kuid kui meditsiinitoote või -teenuse kvaliteet ei vasta lubatule, on tarbija kaitsetu. Erinevalt näiteks ravimitest, elektriseadmetest jt ohtlikest toodetest, puudub terviseuuringute avalikkusele pakkumisel ennetav ohutuskontroll. Ka ei paku olemasolev seadusandlus piisavat kaitset kaasnevate riskide eest. Kanadas, Austraalias ja üheteistkümnes Euroopa riigis läbiviidud uuringu põhjal ilmnes, et ainult kahes riigis on olemas seadusandlus terviseuuringute reguleerimiseks. Üldiselt aga puudub õiguslik baas avalikkusele otse pakutavate uuringuteenuste kontrollimiseks. Seda olukorda on vaja muuta. Valitsustel ja seadusandjatel tuleb leida lahendus arvestades erinevate huvidega – valikuvabadus vs. tarbijakaitse, vabaturu põhimõtted vs. rahva tervis.

Tulevikku vaatavalt annab autor konkreetseid soovitusi nii avaliku terviseuuringupoliitika kujundamiseks kui seadusandluse täiendamiseks. Kuna uuringuteenuseid pakutakse interneti vahendusel piiriüleselt, on oluline välja töötada ühtse terviseuuringupoliitika üldpõhimõtted.

Refereerinud Marili Rähn

KUIDAS KILLUSTUNUD EUROOPA LIIDU ÕIGUS ÕÕNESTAB TARBIJAKAITSET: ASUKOHAPÕHISTE TEENUSTE KAASUS

C.Cuijpers, B.J, Koops.

How fragmentation in European law undermines consumer protection: the case of location-based services

European Law Review. Vol. 33 (2008), no. 6, p. 880-897.

Käesolev artikkel võtab vaatluse alla Euroopa Liidu õiguse ühe peamistest probleemidest: killustatuse, seda tarbijakaitse valdkonnas ning asukohapõhise teenuse (LBS) näitel. Euroopa Liidu tarbijapoliitika strateegia 2007-2013⁴ nimetab üheks prioriteediks parema tarbijakaitse-alase seadusandluse.

Sellel artiklil on autorite sõnutsi kahekordne eesmärk: esiteks näidata, et roheline raamatu⁵ eesmärk tarbijakaitsealase seadusandluse läbivaatamine, et tarbija õigused saaksid parema kaitse võib töötada iseenda vastu ja hoopis tarbijakaitset haavata. Seda näidatakse asukohapõhiste teenuste (LBS) kaasuse põhjal. LBS on näiteks valitud, sest see on kiiresti arenev ja populaarsust koguv turg, mis pakub täiesti uut tüüpi teenust tarbijale, ent nõuab tarbijakaitse teravdatud tähelepanu andmekaitse vaatenurgast.

Euroopa Liidus puudub terviklik tarbijakaitse õigus. See on jaotunud mitmete valdkondlike direktiividega. Tarbijakaitse sätteid võib leida mitmetest direktiividest, ent praeguse nn läbivaatamise käigus keskendutakse kaheksale direktiivile, mis käitlevad konkreetseid tarbijate õigusi: lepinguid, reisipakette, ebaõiglasi lepingutingimusi jne

⁴ http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/general_framework_and_priorities/l32054_en.htm

⁵ Green Paper on the Review of the Consumer Aquis COM (2006)744 final

Artikli teine eesmärk on käsitleda kahte direktiivi, mis jäävad rohelise raamatu tarbijakaitse-alaste direktiivide hulgast välja. Need kaks direktiivi on andmekaitse direktiiv - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 95/46/EÜ ja e-privatsuse direktiiv - Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/58/EÜ, 12. juuli 2002, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris.

Need kaks direktiivi on olulised infoühiskonna tarbijatele, need näitavad ilmekalt kuidas tarbijakaitse-alase seadusandluse läbivaatamine peab laienema ja nad sobivad illustreerimaks artikli eesmärki näidata lugejale kuidas killustatus võib juba kahe õigusakti puhul luua olukorra, kus tarbija võib jääda kaitsest sootuks ilma ning tekib õiguslik vaakum.

Artikkel on ülesehitatud järgmiselt, esiteks antakse lühike ülevaade, et anda aimu, mis on LBS, teiseks heidetakse pilk Euroopa Liidu õiguslikule raamistikule, pöörates erilist tähelepanu probleemidele, mis tulenevad asjaomaste direktiivide kohaldamisest erinevate andmete puhul.

LBS- kaasus näitab, et õiguslik raamistik andmete töötlemiseks, kuigi eesmärk on andmete vaba liikumine siseturul ning tarbijate kaitse, on puudulik. Keerulised, osalt kattuvad mõisted on mitmeti tõlgendatavad ja liikmesriigiti erinevalt kohaldatavad, sest puudus harmoneeritus. Seega killustatus õõnestab mõlemat euroopa õigusloome tugisammast tarbijakaitse valdkonnas: ei ühtlustamist ega kõrgema kaitse saavutamist. Sarnaselt vaadeldavale LBS-juhtumile on see killustatus nähtav ka näiteks finantsteenuste ja tervishoiu valdkonnas.

Refereerinud Kristiina Volt

KUI REISIPAKETT JÄÄB TOIMUMATA

J.M.Bech Serrat

When the Package Holiday is Not Realized

European Journal of Law Reform. Vol. 12 (2010), no. 3-4, p. 388-403.

Kui reisi- või puhkusepakett jääb toimumata lasub reisikorraldajal kohustus informeerida sellest tarbijat, samuti on kohustus pakkuda kompensatsiooni või alternatiivseid teenuseid. Kõik need meetmed moodustavad peamise osa vastavast seadusandlusest, mis on sätestatud Nõukogu Direktiivis, 13. juuni 1990, 90/314/EMÜ, reisipakettide, puhkusepakettide ja ekskursioonipakettide kohta. Direktiivi puuduseks on üks selle valdkonna peamisi probleeme – killustatus, ja see direktiiv on praegu läbivaatamisel.

Samas jääb see teema ka väljaspoole Parlamendi ja Nõukogu direktiivi parandusettepanekut⁶, ent artikli autori arvates see puudujääk kaetakse vertikaalsete meetmete abil.

Artiklis võetakse lähema vaatluse alla pakettreiside direktiivi parandusettepanekud, mis muudavad oluliselt direktiiviga sätestatud kaitset ja kohustusi kui tarbija otsustab lepingu

⁶ the Proposal for a Directive of the European Parliament and the Council of 8 October 2000 on consumer rights

lõpetada või kui reisikorraldaja tühistab pakettreise enne kokkulepitud toimumiskuupäeva mingil põhjusel, mis ei lähtu tarbijast.

Käeolev artikkel vaatleb selle pakettreise-direktiivi valguses olukorda võrdväärsena – kui pakettreis jäi ära, kas korraldaja ei suutnud täita lepingutingimusi või tarbija enda otsusena. Autor analüüsib, kas järgmised kohustused on asjakohased sellistes situatsioonides: korraldaja kohustus teavitada tarbijat (artikli peatükk B), kohustus pakkuda tarbijale hüvitist (artikli peatükk C) ja kohustus pakkuda tarbijale asendusteenust (artikli peatükk D).

Kuigi miinimumnõuded, mis reguleerivad tarbijalepingutest tulenevaid õigusi ja kohustusi on harmoniseeritud, tuleks kaaluda reisipakettide direktiivi läbivaatamist, seda just lepinguõiguse valguses. Autor peab silmas eraõiguse *Draft Common Frame of Reference*'i (DCFR) ehk siis eraõiguse harmoneerimist, ent rõhutab selektiivset üleminekut täielikule ühtlustamisele. Lõpuks toob ta välja märkused ja soovitusel kavandatud meetmete osas reisipaketi direktiivi läbivaatamise ja ühtlustamise kohta.

Artikkel leiab, et praeguse teabe kohustused keskenduvad liialt lepingueelsele perioodile, ent ei ole ammendav pakettireiside andmete osas, mis tuleb esitada pärast lepingu sõlmimist. Selles osas oleks vaja kasvõi miinimum tasemel regulatsiooni, millist teavet peab tarbijale andma. Autori arvates võiks siin rakendada Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 261/2004, 11. veebruar 2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta artiklit 14, lõige 2, mis sätestabki kirjaliku teatise andmist. Lisaks teavitamiskohustusele ei ole piisavalt õiguskaitsevahenditega sätestatud tarbija valikud alternatiivse paketi valiku osas või otsus üldse loobuda reisist.

Refereerinud Kristiina Volt

Raamatud

Aastaruanne ... / EL tarbija nõustamiskeskus = Annual report ... / European Consumer Centre of Estonia. - [Tallinn] : EL tarbija nõustamiskeskus, [2006?]-

Annual report / European Commission, DG XXIV Consumer Policy and Consumer Health Protection. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1999-1 kord aastas

Assuring safety in the food chain : a European research priority : [general information] / European Commission, [European Research Area] ; [edited by Dirk Pottier with Lisa Locchi]. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2009,59 lk. : ill.

Collection of consolidated texts : 387 L 0102 / European Commission. - Luxembourg : Office for Official Publ. of the EC, 1996, 113 lk.

Collection of consolidated texts : 389 L 0108 / European Commission. - Luxembourg : Office for Official Publ. of the EC, 1997, 83 lk.

Competition law and consumer protection / Katalin Judit Cseres. - The Hague : Kluwer Law International, 2005, xii, 450 lk.

The consumer and the internal market / European Communities. - Brussels, [1993] 105 lk.

Consumer disputes : labyrinthian thread / [European Commission], Directorate-General XXIV Consumer policy and consumer health protection. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1999 30 lk. : ill.

Consumer policy strategy 2002-2006 : communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the Economic and Social Committee and the Committee of the Regions : (COM(2002)208 final) / European Commission. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2002 40 lk.

Consumer voice : publication of DG XXIV "Consumer policy and consumer health protection" of the European Commission. Brussels : European Commission, 1998-ilmub 3 korda aastas

Digital signatures : a survey of law and practice in the European Union : European Commission / undertaken for the European Commission by the Interdisciplinary centre for law and information technology katholieke universiteit Leuven, Belgium. - Cambridge : Woodhead, 2000, 448 lk.. ; 30 cm.

Distance education and economic and consumer law in the single market / Oliver Remien ; European Commission. - Luxembourg : Office for Official Publ. of the EC, 1996, VII, 62 lk.

E-Business law of the European Union / by Quinten Kroes (ed.). - The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2003. - xiv, 249 lk.

EC consumer law / Vivianne Kendall. - London [etc.] : Wiley Chancery, 1994 XII, 522 lk.

EC consumer law and policy / Stephen Weatherill
London ; New York : Longman, 2002, 165 lk.

The economic impact of dumping and the Community's anti-dumping policy : working papers / European Parliament, Directorate General for Research.. - Luxembourg, 1993, 228 lk.

eDirectives : guide to European Union law on e-commerce : commentary on the directives on distance selling, electronic signatures, electronic commerce, copyright in the information society, and data protection / edited by Arno R. Lodder, Henrik W. K. The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2002, 203 lk.

EU consumer law and policy / by Stephen Weatherill
Cheltenham, UK ; Northampton, MA : Edward Elgar, 2005, 253 lk.

EU consumer policy strategy 2007-2013 : empowering consumers, enhancing their welfare, effectively protecting them ; communication from the Commission to the Council, the European Parliament and the European Economic and Social Committee / Europe. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2007, 25 lk.

EU digital Copyright law and the end-user / Guiseppe Mazziotti.
Heidelberg : Springer, 2008.

EU food law and policy / by Debra Holland and Helen Pope.
The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2004, 228 lk.

EU law and obesity prevention / Amandine Garde
Austin [etc.] : Kluwer, 2010, 358 lk.

Euroopan integraatio ja sosiaalinen sopimusoikeus / toimittanut T. Wilhelmsson, K. Kaukonen. - Helsinki : Lakimiesliiton kustannus, 1993, 577 lk.

European Community directives in the field of consumer protection and public health. research and documentation papers / Vol. 1, Foodstuffs and related legislation : European Parliament, Directorate-General for Research. - Luxembourg : Office for

Official Publ. of the European Comm., 1992, 87 lk.

European Community law for the new economy / Lucas Bergkamp
Antwerpen [etc.] : Intersentia, 2003, 769 lk.

European community tourism law and policy / Marc McDonald et al.
Blackrock, Dublin Co. : Blackhall Publishing, 2003. - 458 lk.

The European Consumer Centres Network : ... annual report / European
Commission, [Directorate-General Health and Consumers]. - Luxembourg : Office for
Official Publications of the European Communities, 2008- jätkväljaanne

European consumer guide to the single market / European Commission
Brussels ; Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities,
1996, 229 lk.

European consumer guide to the single market / European Commission
Brussels ; Luxembourg : [s.n.], 1995, 213 lk.

European regulation of consumer product safety / Christopher Hodges
Oxford [etc.] : Oxford University Press, 2005, 310 lk.

European Union Consumer Law : court cases, addendum / Univ. catholique de
Louvain. - Louvain : [Univ. catholique de Louvain], 1995, 136 lk.

European Union Consumer Law : legislation and documents, addendum / Univ.
catholique de Louvain. - Louvain, 1995, 134 lk.

European Union Consumer Law : legislation and documents, vol. 1-2 / Centre de
Droit de la Consommation. - Louvain, 1995, 567 lk.

EÜ tarbijapoliitika strateegia 2007-2013 tarbijate mõjukuse suurendamine, heaolu
edendamise ja tõhus kaitse : Komisjoni teatis Nõukogule, Euroopa Parlamendile ja
Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele : (KOM 2007) 99 lõplik / [Võrguteavik] : Eu
Luxembourg : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2007 - võrguteavik

Fair trading in EC law : information and consumer choice in the internal market /
Malek Radeideh. - Groningen : Europa Law Publishing, 2005, 339 lk.

The food and veterinary office / European Commission, DG XXIV Consumer
policy and consumer health protection. - Luxembourg : Office for Official Publications of
the European Communities, 1999, 19 lk.

From farm to work : safe food for Europe's consumers / European Commission
Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2004
22 lk. : ill.

Guide to legal aid and advice in the European Economic Area / European Commission. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 1996, 175 lk.

Healthy food for Europe's citizens : the European Union and food safety / European Commission, Directorate-General for Education and Culture
Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2000
22 lk.

The impact of Community law on the domestic legal systems of the Member States : consumer law / European Commission. - Luxembourg : Office for Official Publications of the EC, 1998, 48 lk.

The impact of the internal market programme on European economic structure and performance / European Parliament. - Luxembourg, 1993, 114 lk.

Improved coordination and harmonization of national food safety control services : report on a joint WHO/EURO-FSAI meeting, Dublin, Ireland 19-20 June 2001. Copenhagen : WHO Regional Office for Europe, 2001, 46 lk.

Individual choice and higher growth : document / Eamonn Lawlor
Luxembourg : Office for Official Publ. of the European Communities, [1988]
56 lk.

Info-C : information from the Consumer Policy Service of the European Commission / Commission of the European Communities
Brussels : Commission of the European Communities, 1991-1998
Ebaregulaarne ajakiri

Inventory of acts relating to consumer affairs : European Commission
Directorate-General 24 : consumer policy. - Brussels, 1996, 26 lk.

The liberalization of electricity and natural gas in the European Union / editor, Damien Geradin. - The Hague [etc.] : Kluwer Law International, 2001, 307 lk.

Occupational safety and health in marketing and procurement
Bilbao : European Agency for Safety and Health at Work ; Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2000, 172 lk.

Online dispute resolution for consumers in the European Union / Pablo Cortés
London ; New York : Routledge, 2011, 260 lk.

Perspectives for European consumer law : towards a directive on consumer rights and beyond / edited by Hans Schulte-Nölke, Luboš Tichý. - Munich : Sellier, European Law Publishers, 2010, 183 lk.

Producers and consumers in EU e-commerce law / John Dickie.
Oxford ; Portland, Oregon : Hart, 2005, 152 lk.

Public health and consumer protection : activities of the Committee on the Environment, Public Health and Consumer Protection, 1989-1994 / European Parliament Brussels ; Luxembourg : European Parliament, 1994, 35 lk.

The regulation of unfair commercial practices under EC directive 2005/29 : new rules and new techniques / edited by Stephen Weatherill and Ulf Bernitz
Oxford ; Portland : Hart, 2007, 290 lk.

Single European market reporter : guide to Community rules and their implementation in national law / edited by Baker & McKenzie. - Deventer ; Boston : Kluwer, 1992, - ebaregulaarne ajakiri

Status report on the European Commission's work in the field of nutrition in Europe, October 2002 / European Commission, Directorate-General for Health and Consumer Protection. - Luxembourg : Office for Official Publications of the European Communities, 2003, 43 lk.

Tarbijakaitse ja konkurents [Võrguteavik] : slaidid-õppematerjal üliõpilastele õppeaines tarbijakaitse ja konkurents / Jevgeni Tverdohlebov. - Tallinn : [Tallinna Majanduskool], 2003.

Tarbijakaitseõigus Euroopa Liidus ja Eestis / Margus Kingisepp. - Kohila : [Hagen-Nord], 2010, 413 lk.

Tarbijakaitseõigus Euroopa Ühenduses : loengud Tartus 3.-5. märtsil ja 21.-23. aprillil 2004 / Gilles Paisant, Sihtasutus Eesti Õiguskeskus. - Tartu : Eesti Õiguskeskus, 2005, 63 lk.

Teie õigused tarbijana : kuidas Euroopa Liit kaitseb Teie huve / Euroopa Komisjon, Teavevahetuse peadirektoraat. - Luxembourg : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2007, 26, lk.

Teie õigused tarbijana kuidas Euroopa Liit kaitseb Teie huve / [Võrguteavik] : Euroopa Komisjon, Teavevahetuse peadirektoraat. - Luxembourg : Euroopa Ühenduste Ametlike Väljaannete Talitus, 2007?

Understanding EU consumer law / Hans-W. Micklitz, Norbert Reich, Peter Rott.
Antwerp ; Portland, Or. : Intersentia, 2009, 378 lk.

L'Union européenne et la sécurité alimentaire : les leçons de la crise ESB = The European Union and food security : lessons from the BSE crisis = Die Europäische Union und die Sicherheit von Lebensmitteln : Lehren aus der BSE-Krise / Parlement e. - Luxembourg ; Bruxelles : Office des publications officielles des Communautés européennes, 1999, 278 lk.

Verbraucherschutz in Deutschland und Europa / von Rolf Fischer ; Inter Nationes
Bonn : IN, 2000, 17 lk.

Valik artikleid teadusajakirjades

Cervera Navas, Leonardo. The new directive on unfair commercial practices in the internal market as a promising tool for the uptake of binding corporate rules // International Review of Law, Computers & Technology, Nov2006, Vol. 20 Issue 3, p343-359, 17p

Cleff, evelyne Beatrix. Regulating mobile advertising in the European Union and the United States // Computer Law & Security Review, Sep 2008, Vol. 24 Issue 5, p421-436, 16p

Cuijpers, Colette; Koops, Bert-Jan. How fragmentation in European law undermines consumer protection: the case of location-based services // European Law Review 2008, vol.33, p880-897

Dani, Marco. Assembling the fractured european consumer // European Law Review 2011, vol36 Issue 3, 362-384.

Dempsey, Paul Stephen; Johansson, Svante O. Montreal vs Brussels: The Conflict of Laws on the Issue of Delay in International Air Carriage // Air & Space Law, Jun2010, Vol. 35 Issue 3, p207-224, 18p

Dundić, Petar. Harmonization of Rules on Product Liability in EU Member States and the Most important provisions of European Product Liability Directive (85/374/EEC) // Proceedings of Novi Sad Faculty of Law, 2009, Vol. 43 Issue 2, p457-473, 17p

Finocchiaro, Guisella. European law and consumer protection protection in the information// Information & Communications Technology Law, Jun2003, Vol. 12 Issue 2, p111-124

Georgiou, George. The budget of the European Union and its contribution to finance programmes for health and consumer protection // European Planning Studies, Dec2001, Vol. 9 Issue 8, p1031-1038, 8p;

Helberger, Natali; Hugenholtz, P. Bernt. No place like home for making a copy: private copying in European Copyright law and consumer law // Berkeley Technology Law Journal, Summer2007, Vol. 22 Issue 3, p1061-1098, 38p

Henning, Klaus. Public Authority Communication on Consumer Protection // European Food & Feed Law Review, 2009, Vol. 4 Issue 5, p329-334, 6p

Hesselink, Martin. Towards a sharp distinction between b2b and b2c? On consumer, commercial and general contract law after the consumer rights directive // European Review of Private Law, 2010, Vol. 18 Issue 1, p57-102, 46p

Hondius, Ewoud. The Proposal for a Directive on Consumer Rights : The Emperor's New Clothes? // *European Review of Private Law*, 2011, Vol. 19 Issue 2, p163-166, 4p

Kaviar, Hossein; Ahmadi, Abolfazl. Judicial Jurisdiction Solutions for Electronic Consumer Contracts in European Union // *World Academy of Science, Engineering & Technology*, Jun2010, Vol. 66, p706-713, 8p

Ligi, Rauno. Teavitamiskohustus – tarbija huvide kaitse tagatis Euroopa Ühenduses // *Juridica*, 2006, nr. 8, lk. 530-540.

Loos, Marco. Consumer Sales Law in the Proposal for a Consumer Rights Directive // *European Review of Private Law*, 2010, Vol. 18 Issue 1, p15-55, 41p

Osti, Cristoforo. Interpreting convergence: where antitrust meets consumer law // *European Competition Journal*, 2009, Vol. 5 Issue 2, p377-408, 32p

Rott, Peter. Consumer guarantees in the future consumer credit directive: mandatory ban on consumer protection // *European Review of Private Law*, 2005, Vol. 13 Issue 3, p383-404, 22p

Serrat-Bech, Joseph M. When the package holiday is not realized // *European Journal of Law Reform* 2010, vol.12. Issue 3-4, p388-403

Sicurelli, Daniela. Italy and the Eu's environment and consumer policies: coalition-building, problem framing and informal channels of influence // *Modern Italy*, Nov2004, Vol. 9 Issue 2, p203-215

Zollers, Frances E.; Hurd, Sandra N. Consumer protection in the European Union: an analysis of the directive on the sale of consumer // *University of Pennsylvania Journal of International Economic Law*, Spring99, Vol. 20 Issue 1, p97

Euroopa Liidu seadusandlus

Euroopa Liidu määrused

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS 261/2004, millega kehtestatakse ühiseeskirjad reisijatele lennureisist mahajätmise korral ning lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise eest antava hüvitise ja abi kohta

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS 1371/2007 rongireisijate õiguste ja kohustuste kohta

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS 889/2002 lennuettevõtja vastutuse kohta õnnetusjuhtumi puhul

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate kohtuvaidluste menetlus

Euroopa Liidu direktiivid

Siinkohal on ära toodud olulisemad tarbijakaitsealased direktiivid, mis sätestavad tarbijakaitse miinimumtaseme Euroopas. Samas tasub meele pida, et seadusandlus võib siiski riigiti erineda.

- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2005/29/EÜ, mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud **ebaausaid kaubandustavasid** siseturul
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 98/6/EÜ tarbijakaitse kohta tarbijatele pakutavate toodete **hindade avaldamisel**
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 97/7/EÜ tarbijate kaitse kohta **sidevahendi abil sõlmitud lepingute** korral
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2008/122/EÜ tarbijate kaitse kohta seoses **osaajalise kasutamise õiguse**, pikaajalise puhkusetoote, edasimüügi ja vahetuslepingute teatavate aspektidega
- NÕUKOGU DIREKTIIV 85/577/EMÜ tarbija kaitsmise kohta **väljaspool äriruume sõlmitud lepingute** korral
- NÕUKOGU DIREKTIIV 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta **tarbijalepingutes**
- NÕUKOGU DIREKTIIV 90/314/EMÜ reisipakettide, puhkusepakettide ja **ekskursioonipakettide** kohta
- EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti **elektroonilise kaubanduse** kohta siseturul

Internetiallikad

- [Euroopa Komisjoni tarbija- ja tervisekaitse peadirektoraat](#)
- [Eurobaromeetri uuringud](#)
- [ECC-Net \(European Consumer Centres' Network\) Euroopa tarbijakaitsekeskuste võrgustik](#)
- [Euroopa Liidu tarbija nõustamiskeskus Eestis](#)
- [Tarbijakaitseamet](#)
- [Euroopa reisijuht 2011-12](#)
- [SOLVIT](#)
- [FIN-NET](#) – (probleemid pankade ja finantsasutustega)